

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Gyógypedagógia szak

Tanulásban akadályozottak pedagógiája – Pszichopedagógia szakirány

A MÁSSÁG ELFOGADÁSÁNAK PSZICHOLOGIAI PROBLÉMÁI A CSALÁDI SZOCIALIZÁCIÓBAN

TARTALMI KIVONAT

Belső konzulens:	Klinger Csilla Mesteroktató
Készítette:	Fekete Ágnes Gyógypedagógia BA KWNTQX levelező
Intézet/Tanszék:	Neveléstudományi Intézet Gyógypedagógia Tanszék

Kaposvár

2023.

A szakdolgozat témaválasztásánál a fő motivációt számomra az jelentette, hogy szeretném a hivatásomat holisztikusabban, a gyermek igényein túl, a közvetlen környezetére is figyelmet szentelve végezni. A témához szorosan kapcsolódóan bemutattam az elméleti hátteret: *Könczei György* nyomán a morális, medikális, szociális és emberjogi modellekre tértem ki. Ezt követően és ebből kiindulva a családi egységet vettem górcső alá: a családi életciklusok és az azokhoz kapcsolódó normatív krízisek modelljén keresztül kitértem arra, hogyan befolyásolhatja a normál esetben bekövetkező fejlődési stádiumokat, az ezekkel járó szükségszerű kríziseket a fogyatékos gyermek családba érkezése, valamint kitértem a veszteségfeldolgozás és a reziliencia kérdéseire is.

A kutatásom alapját az elméleti kifejtés alapján egy kérdőíves vizsgálat képezte, melyben három fő témakörben tettem fel feleletválasztós és szabadszöveges kifejtésre lehetőséget adó kérdéseket. A fő témakörök a fogyatékoság napvilágra kerülésének körülményeiről, azon belül a tájékoztatás, az ellátórendszer hatékonyságáról, a feldolgozás nehézségeiről, valamint a kapott segítség minőségéről szólt. A második részben a család életminőségére gyakorolt hatásokat vizsgáltam, kitérve a pszichés tényezőkre is. A harmadik részben a gyermek szociális kompetenciáira, beilleszkedési képességeire kérdeztem rá. A kapott válaszok egy része hűen tükrözte az elméleti részben taglaltakat, azonban voltak meglepő eredmények is: egyes esetekben sokkal pozitívabb értékelés és összkép alakult ki a fogyatékos gyermekkel járó, egyént és családot érintő hatások tekintetében, míg akadt olyan kérdőív is, amely komoly problémákat tükröz, akár azt is, hogy a szülő gyermekéhez fűződő érzelmei és viszonyulása egyértelműen negatív irányba mozdult el a fogyatékoság napvilágra kerülését követően, mely nem csak az egyénre, de a fogyatékos gyermekre nézve is reális veszélyforrás lehet.

Összességében elmondható, hogy a fogyatékos gyermeket nevelő szülők nagy része komoly stresszként és nehézségként éli meg a mindennapokat, több és hatékonyabb segítséget várt volna, mind a diagnózis felállítását, mind pedig a mindennapjaik kapcsán is. A viszonylag kis mintában is előbukkantak olyan kérdőívek, amelyek kitöltői a mai napig nem dolgozták fel a fogyatékos gyermekkel együtt járó érzelmi megterhelést, azonnali segítségnyújtásra lenne szükségük, elsősorban pszichés megsegítés által. A kérdőívekben akadtak olyan megnyilvánulások, amelyek tanúsága szerint a fogyatékos gyermek nevelése sok szempontból pozitív irányba fordította a családi kapcsolatokat, a gyermekhez való viszonyulást, illetve akár a karrierutat is, amely akár a későbbiekben további vizsgálat tárgyát képezheti, akár segítségadás formájában is, jógyakorlatokat, megküzdési stratégiákat átadva példaként azon szülők számára, akiknek komoly nehézséget okoz a család és önmaguk helyzete.